

Силабус курсу:

ПОЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	033 «Філософія»
<i>Рік підготовки:</i>	2
<i>Семестр викладання:</i>	осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	9
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	екзамен

Автор курсу та лектор:

канд.філос.н., доц., Щербина Марія Михайлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

Scherbina_m@snu.edu.ua

+38-

Viber: +38-

за

0675765379

0675765379

розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

В сучасному світі люди не обирають політичний порядок країни, де народжуються, однак форми політичної організації є продуктами суто людської творчості, розуміння та поведінки. Вивчення курсу має забезпечити усвідомлення проблем, які має вирішувати політична філософія, розуміння методології дослідження політичної реальності, розуміння змісту та культурного смислу політичного як такого, перетворень та сутності влади, справедливості, свободи, легітимності, ідеології, культурної різноманітності і прав людини. Філософська рефлексія збереже сучасних молодих громадян і громадян від перетворення на гвинтики машини зла (за Х. Арндт) і надасть їм можливість діяти активно і правосвідомо.

Результати навчання: Знати: основні напрямки, проблеми та питання сучасної політичної філософії, її ключові ідеї та методи, основні парадигми розуміння політичного як феномена культурно-цивілізаційного процесу та виду людської діяльності, особливості різних політичних систем в відповідному соціокультурному контексті, володіти всією повнотою розуміння таких базових понять, як «буття політичного», «політична влада», «політична система», «суб`єкт політичної діяльності».

Вміти: вільно володіти понятійно-категоріальним апаратом філософії політики, читати та тлумачити матеріал первинного та вторинного джерела у філософії політики, брати участь у філософсько-політичних дискусіях та пов'язувати теоретичні знання з досвідом свого повсякденного життя, спілкуватися та презентувати свої ідеї спільнотам в Україні та поза її межами, ЗМІ, експертам з інших галузей знань.

Передумови до початку вивчення: Засвоєння змісту курсів логіки, етики, естетики, філософської антропології, філософії культури та культурології, а також обов'язкових дисциплін історико-філософського циклу (античної філософії, філософії Сходу, Середньовіччя, Нового часу, німецької класичної філософії, філософії ХІХ – початку ХХ ст.).

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач/-ка вищої освіти набуде/вдосконалить наступні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, критичної рефлексії, аналізу та синтезу.
2. Здатність поважати та захищати права і свободи людини – і реалізувати свої (як особистості і як частини українського суспільства) права і обов'язки.
3. Здатність використовувати логічні навички для обговорення і вирішення моральних дилем та політичних питань, зберігати та примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, зокрема, у сфері правових відносин; здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності, дотримуватися норм інтелектуальної доброчесності, відділяти непогодження з судженнями опонента/-ки від їхньої особистості, концентруватися на значущих складових судження, демонструвати методологічну обізнаність у філософських методах та дослідницьких підходах, розуміти етико-практичну значущість політичної філософії.

4. Здатність до самоосвіти і самовдосконалення в професійній галузі, як в процесі індивідуальних пошуків, так і в командній роботі, адекватна оцінка себе та інших в професійній діяльності.
5. Здатність застосовувати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат світової сучасної політичної філософії в політичному житті та в професійній діяльності, викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано, зокрема, у написанні аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, рефератів, систематизованих оглядів спеціальної літератури, академічному письмі та презентаціях.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Що таке політична філософія?	4/0/4	Основні поняття і проблеми політичної філософії	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання
2.	Предмет, методи і завдання політичної філософії.	2/0/2	Наука про політику і рефлексія над політичним. Політична філософія у сучасному світі і в Україні	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання
3.	Людина і політичне	2/0/2	Як мислити політику? Філософія, політична діяльність, повсякденність. Ми – всередині та ззовні політики. Проблема взаємовідношення інтелектуалів і влади (від Платона і Діогена до сучасності).	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання
4.	Міф і ідеологія	4/0/4	Міф як світогляд і як феномен політики. Міфологічне мислення як спосіб розуміння політичного. Політичні міфи: функції та зміст. Теорії змови. Між політикою і релігією.	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання
5.	Політичне буття, політична влада, політична свідомість	4/0/4	Взаємозв'язок понять “політика” і “влада”. Генеза і природа публічної влади. Особливості політичної влади.	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання. Презентації
6.	Популізм. Лібералізм, лібертаріанство, комунітаризм, консерватизм Філософське осмислення тоталітаризму в ХХ ст.	4/0/4	Критична теорія суспільства франкфуртської школи та сучасний лібералізм. Феномен лібертаріанства. Консерватизм у сучасності та його джерела.	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Відповіді на питання. Презентації
7.	Політичне у постмодернізмі	4/0/4	Постмодерне мислення. Деконструктивізм. Віртуальність, глобалізація, інформаційне суспільство	Участь в обговоренні. Самостійна робота. Рольові ігри, форум-театр
8.	Фемінізм і політика. Мультикультуралізм і політика	4/0/4	Фемінізм та його різновиди (радикальний, ліберальний, інтерсекціональний та ін.). Фемінізм і	Участь в обговоренні.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			політика. Мультикультуралізм у сучасному світі. Мультикультуралізм і політика.	Самостійна робота. Командні ігри

Рекомендована література

1. Сучасна політична філософія : навчальний посібник / Д. Шевчук. – Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2012. – 348 с
2. Андрущенко В.П. Філософія політики: Підручник. - К.: Знання України, 2003. — 400 с.
3. Андерсон Б. Уявлені спільноти. – К.: Критика, 2001.
4. Арндт Г. Джерела тоталітаризму, К.: Дух і літера, 2005
5. Аристотель. Афинская полития //Аристотель. Политика. Афинская политика.-М.:Мысль,1997.-С.271-346. Аристотель. Політика.-К.: Основи, 2000.- 239 с.
6. Бадью А. (2019). Похвала політиці (Бесіди з Од Ланслен).Статті та виступи. / пер. з фр. А. Репи. Львів: Видавництво Анетти Антоненко; Київ: Ніка – Центр, 224 с.
7. Бовуар де С. Друга стаття: В 2-х т. – К.: Основи, 1994. – Т.1. – 390 с.
8. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. – К.: Основи, 2004. – 230 с.
9. Вебер Макс. Политика как призвание и профессия //Вебер Макс. Избранные произведения /Пер. с нем.;сост., общ.ред. и послесл. Ю.Н. Давыдова;предисл. П.П. Гайденко.-М.: Прогресс,1990.-С.644-706
10. Горкгаймер М. Критика інструментального розуму. – К.: ППС-2002, 2006. – 282 с.
11. Лакло Е. О популизме. [Електронний ресурс] - <http://gefter.ru/archive/12049>
12. Мангайм К. Ідеологія та утопія. – К.: Дух і літера, 2008.
13. Маркузе Г. Одномерный человек. – М.: REFL-book, 1994. – 368 с.
14. Мендус С. Політика та мораль. – К.: Темпора, 2010.
15. Міл Дж. Ст. Поневолення жінок // Міл Дж. Ст. Про свободу. Есе. – К.: Основни, 2001. – С. 365-393.
16. Оукшот М. Рационализм в политике // Оукшот М. Рационализм в политике и другие статьи. – М.: Идея-Пресс, 2002. – С. 7-37.
17. Платон. Держава / Пер. з давньогр. Д.Коваль. — К.: Основи, 2000. — 355 с. Платон. Законы //Платон. Сочинения: В 3-х тт.-Т.3.Ч.2.-М.:Мысль,1972.-С.83-478.
18. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги, К.: Основи, 1994
19. Рікер П. Ідеологія та утопія. - К.: Дух і літера, 2005. – 386 с.
20. Ролз Д. Теория справедливости [Електронний ресурс] / Джон Ролз // 1971 – Режим доступу до ресурсу: [http://kyiv-heritage-guide.com/sites/default/files/ПОЛІЗ%20-%20Теория%20справедливостим%201971\(2010\)%20536с.pdf](http://kyiv-heritage-guide.com/sites/default/files/ПОЛІЗ%20-%20Теория%20справедливостим%201971(2010)%20536с.pdf).
21. Фуко М. Наглядати і карати, К., 1998.
22. Френсіс Фукуяма (2019). Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобальної демократії. Київ : Наш формат, 608 с.
23. Хабермас Ю. Будущее человеческой природы. – М.: Весь мир, 2002. – 144 с.
24. Анджей Шахай, Марек Якубовски. (2011). Философия политики. Харьков : Изд-во Гуманитарный Центр, 234 с.
25. Элиаде М. Священное и мирское. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 144 с.
26. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М.: Политиздат, 1991. – 527 с.

27. Agamben G. Homo Sacer: Sovereign Power and Bare Life, Stanford: Stanford University Press, 1998.
28. Marcuse H. Studies in Critical Philosophy. – Boston: Beacon Press, 1973. – 227 p.
29. Pettit P. Republicanism: A Theory of Freedom and Government, Oxford: Oxford University Press, 2002.
30. Roger Scruton.(2019) A Political Philosophy: Arguments for Conservatism, Bloomsbury, 224 c.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент/-ка може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Тести, Рольові ігри, Форум-театр	15
Індивідуальні завдання	15
Екзамен	60
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Кафедрою підтримується нульова толерантність до плагіату, списування і копіювання. Викладач/-ка за бажання студентства під час перших занять надасть коротке інформаційне повідомлення щодо академічного письма, видів плагіату і запозичень – і коректного оформлення посилань. Використання електронних девайсів під час лекційних і практичних занять вітається виключно в навчальних цілях.

Завдання і заняття:

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття вчасно за розкладом, будуть вести конспекти та обов'язково дотримуватимуться

вимог техніки безпеки. За умов дистанційних лекцій перевірка готовності технічних засобів до роботи має здійснюватися заздалегідь. Завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача або викладачки особисто або за електронною поштою. Питання за темою заняття під час будь-якого заняття вітаються!

Під час обговорення першоджерел та інших дискусій студенти/-ки підготовлені згідно вимог курсу, дотримуються принципів поваги до співрозмовників/-ць, толерантності, неупередженості, я-висловлювань (висловлювань про власні почуття та досвід та уникнення стереотипних узагальнень). Вітається творча ініціатива та зацікавленість науковою діяльністю, зокрема участю в конференціях, семінарах, конгресах, конкурсах, виставках, майстер-класах та інших заходах, які стосуються предмету.

Під час контролю знань студенти/-ки: розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб); не заважають іншим; виконують усі законні вимоги викладачів щодо контролю знань.

Поведінка в аудиторії:

Основні «Так» і «Ні».

Під час занять

дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом (за умови дистанційного навчання потрібно повідомити викладача/-ку про це);
- пити безалкогольні напої;
- використовувати електронні пристрої в освітніх цілях (не в ході контролю знань та за дозволу викладача/-ки);
- проявляти академічну активність і зацікавленість.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження) і вживати жувальну гумку;
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- заважати проведенню заняття будь-яким чином.